

1 Kādi ir priekšnoteikumi, lai laulība varētu tikt šķirta?

Atbilstoši Civillkodeksa (*Bürgerliches Gesetzbuch, BGB*) 1564. panta pirmajam teikumam laulību tiesas ceļā var šķirt tikai ar tiesas lēmumu pēc viena vai abu laulāto lūguma.

Laulību var šķirt, ja tās saglabāšana nav iespējama (Civillkodeksa 1565. panta 1. punkta pirmais teikums). Šādā gadījumā izšķiroša nozīme ir laulības pašreizējam stāvoklim un nākotnes izredzēm. Likumdevējs ir izstrādājis šādus pieņēmumus par to, kādos gadījumos laulības saglabāšanu uzskata par neiespējamu:

laulības saglabāšana nav iespējama, ja laulātie vairs nedzīvo kopā un ja nav sagaidāms, ka laulātie turpinās kopdzīvi (Civillkodeksa 1565. panta 1. punkta otrais teikums);

atbilstoši Civillkodeksa 1566. pantam tiesa uzskata, ka laulības saglabāšana nav iespējama, ja laulātie ir dzīvojuši atsevišķi noteiktu laiku un ja: abi laulātie pieprasa laulības šķiršanu un ir dzīvojuši atsevišķi vienu gadu, vai

viens laulātais pieprasa laulības šķiršanu un otrs tai piekrīt, un laulātie ir dzīvojuši atsevišķi gadu, vai

viens laulātais pieprasa laulības šķiršanu un otrs tai nepiekrīt, bet laulātie ir dzīvojuši atsevišķi jau trīs gadus;

ja laulātie nav dzīvojuši atsevišķi vienu gadu, laulību var šķirt tiesas ceļā tikai izņēmuma gadījumos, piemēram, ja laulības turpināšana būtu nepanesama prasītājam otram laulātajam piedēvējamu iemeslu dēļ (piemēram, otra laulātā fiziskas vardarbības gadījumā) (Civillkodeksa 1565. panta 2. punkts).

2 Kādos gadījumos laulība var tikt šķirta?

Vienīgais Vācijas tiesību aktos atzītais laulības šķiršanas pamats ir laulības saglabāšanas neiespējamība. Laulības šķiršana nenotiek viena laulātā vainas dēļ.

3 Kādas ir laulības šķiršanas tiesiskās sekas attiecībā uz:**3.1 laulāto personiskajām attiecībām (piemēram, attiecībā uz uzvārdu)?**

Šķirtais laulātais patur laulības uzvārdu, ko noteikuši laulātie. Iesniedzot paziņojumu dzimtsarakstu reģistram, laulātie var pāriet uzvārdā, kāds viņiem bija dzimšanas brīdī, vai uzvārdā, kāds viņiem bijis līdz laulības uzvārda noteikšanai, vai pievienot laulības uzvārdam (pirms vai pēc tā) uzvārdu, kāds viņiem bija dzimšanas brīdī, vai uzvārdu, kāds viņiem bijis līdz laulības uzvārda noteikšanai (Civillkodeksa 1355. panta 5. punkts).

3.2 laulāto mantas sadales jautājumiem?**3.2.1 Mājokļa un mājsaimniecības priekšmetu sadale:**

Principā atbilstoši Civillkodeksa 1568.a un 1568.b pantam attiecībā uz kopīgo mājokli un mājsaimniecības priekšmetu sadalīšanu pēc laulības šķiršanas piemēro turpmāk izklāstītos nosacījumus. Laulātais, kurš ir vairāk atkarīgs no mājokļa vai mājsaimniecības priekšmetu izmantošanas, var pieprasīt, lai otrs laulātais nodod viņam mājokli vai mājsaimniecības priekšmetus. Šajā saistībā jāņem vērā abu laulāto apstākļi un viņu bērnu intereses.

Ja mājoklis tiek īrēts, laulātais, kuram ir atļauts uzturēties mājoklī, pārņem īres līgumsaistības neatkarīgi no tā, vai iepriekš īrnieki ir bijuši abi laulātie vai tikai viens no viņiem.

Ja mājoklis ir īpašumā, piemēro šādus nosacījumus:

ja līdzšinējais mājoklis pieder tikai vienam no laulātajiem, otram laulātajam ir tiesības to izmantot tikai izņēmuma gadījumos, jo īpaši ja tas ir nepieciešams, lai izvairītos no netaisnīgu grūtību radīšanas (Civillkodeksa 1568.a panta 2. punkts).

Ja mājoklis kopīgi pieder abiem laulātajiem, piemēro pirmajā daļā noteikto principu.

Abos gadījumos gan laulātais, kuram mājoklis nodots, gan laulātais, kuram vairs nav atļauts izmantot savu īpašumu, iesniedz prasību par īres līguma noslēgšanu starp viņiem un par vietējai apkaimei atbilstošas īres maksas noteikšanu.

Attiecībā uz mājsaimniecības priekšmetiem ir jānošķir priekšmeti, kas pieder abiem laulātajiem, un priekšmeti, kas pieder tikai vienam no laulātajiem.

Ja mājsaimniecības priekšmeti pieder abiem laulātajiem, piemēro pirmajā daļā minētos principus attiecībā uz šo jautājumu. Laulātais, kuram jāatsakās no mājsaimniecības priekšmetiem, var pieprasīt atbilstošu kompensāciju.

Otram laulātajam nav tiesību uz mājsaimniecības priekšmetiem, kas pieder tikai pirmajam laulātajam.

3.2.2 Laulības laikā iegūtās mantas sadale:

Ja starp laulātajiem ir likumiskas laulāto mantiskās attiecības un viņi, šķirot laulību, nespēj vienoties par mantas sadalījumu, tad, pamatojoties uz pieteikumu, ko iesniedzis viens no laulātajiem, kopdzīves laikā iegūto mantu var sadalīt vienādās daļās atsevišķā tiesas procesā (Civillkodeksa 1372. pants un turpmākie panti). Tas notiek šādi.

Aprēķina sākumpunkts ir katra laulātā mantas vērtība laulāšanās brīdī (sākotnējā manta; Civillkodeksa 1374. punkts) un laulāto mantisko attiecību izbeigšanas brīdī (galīgā manta, Civillkodeksa 1375. pants). Manta, ko mantojis viens laulātais vai kas dāvināta vienam laulātajam laulības laikā, ir jāpieskaita laulātā sākotnējai mantai. Attiecīgais atskaites datums galīgās mantas vērtības aprēķināšanai ir diena, kad laulības šķiršanas pieteikums izsniegts otram laulātajam. Kopdzīves laikā iegūtā manta ir apjoms, par kādu laulātā galīgā manta pārsniedz sākotnējo mantu (Civillkodeksa 1373. pants). Persona, kurai kopdzīves laikā iegūtā manta ir mazāka, ir tiesīga saņemt pusi no vērtības starpības, ko iegūst, tās mantu salīdzinot ar otras personas kopdzīves laikā iegūto mantu (izlīdzināšanas prasījums) (Civillkodeksa 1378. panta 1. punkts). Izlīdzināšanas prasījums attiecībā uz kopdzīves laikā iegūto mantu ietver naudas summas samaksu. Persona, kura ir tiesīga uz izlīdzināšanu, parasti nevar pieprasīt, lai viņai tiek nodoti konkrēti priekšmeti, kas pieder personai, kurai jāmaksā izlīdzināšanas prasījums. Tomēr izņēmuma gadījumos ģimenes lietu tiesa (*Familiengericht*) var arī nodot individuālus priekšmetus (Civillkodeksa 1383. pants). Tomēr tas ir iespējams tikai šādos gadījumos:

tas ir pamatoti attiecībā pret personu, kurai jāmaksā izlīdzināšanas prasījums, un

tādējādi var novērst būtisku netaisnību attiecībā pret personu, kura ir tiesīga uz izlīdzinājumu, ja šāda nevienlīdzība rastos, veicot kopdzīves laikā iegūtās mantas izlīdzināšanu ar atmaksu skaidrā naudā.

Šis nodotās mantas vērtību atskaita no izlīdzināšanas prasījuma.

Saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem laulātie likumisko laulāto mantisko attiecību vietā var arī izvēlēties mantas šķirtību notariālā kārtībā (Civilkodeksa 1414. pants), mantas kopības kārtību (Civilkodeksa 1415.–1518. pants) vai pēc izvēles pieejamo kopdzīves laikā iegūtās mantas kopības kārtību (Civilkodeksa 1519. pants).

3.2.3 Ietekme uz laulāto pensiju tiesībām

Pensiju tiesības, ko laulātie ieguvuši laulības laikā (piemēram, tiesības uz pabalstiem no valsts obligātās pensiju shēmas, civildienesta pensiju shēmas, arodpensiju shēmas vai no privātām vecuma un invaliditātes pensiju shēmām), laulību šķīrot, katrā gadījumā sadala uz pusēm, izmantojot pensijas tiesību izlīdzināšanu. Tādējādi tiek nodrošināts, ka abiem laulātajiem vienādās daļās pieder tiesības, ko viņi ieguvuši laulības laikā, un ka katrs laulātais saņem neatkarīgas pensijas tiesības.

3.3 nepilngadīgajiem bērniem?

3.3.1 Vecāku atbildība

Ja vecākiem ir kopīga aizgādība pār bērnu, tā turpinās arī pēc laulības šķiršanas. Izņemot gadījumus, kad pastāv apdraudējums bērnam, tiesa neizskata jautājumu par vecāku aizgādību, izņemot, ja viens no vecākiem ģimenes lietu tiesā pieprasa sev vienīgajam piešķirt bērna aizgādības tiesības vai daļu no bērna aizgādības tiesībām. Šāda prasība ir jāapmierina, ja otrs vecāks piekrīt un tam neiebilst bērns, kurš ir vismaz 14 gadus vecs, vai ja kopīgu bērna aizgādības tiesību atcelšana vai nodošana prasītājam ir bērna interesēs (Civilkodeksa 1671. panta 1. punkts). Vācijas tiesību normās tiek pieņemts, ka bērna interesēs ir saglabāt saskarsmi ar abiem vecākiem, un tāpēc bērnam tiek piešķirtas tiesības uz saskarsmi ar abiem vecākiem, kā arī tiek noteikts, ka abiem vecākiem ir tiesības un pienākums sazināties ar bērnu (Civilkodeksa 1684. panta 1. punkts). Minētais noteikums ir piemērojams neatkarīgi no bērna aizgādības tiesību piešķiršanas.

3.3.2 Tiesības uz uzturīdzekļiem

Vecākiem ir jāuztur savi bērni (Civilkodeksa 1601. pants). Bērniem ir tiesības tikt uzturētiem, ja viņi paši nav spējīgi sevi uzturēt (Civilkodeksa 1602. pants). Vecāku pienākums nodrošināt uzturīdzekļus ir atkarīgs no viņu spējām tos maksāt (1603. pants). Tomēr vecāku pienākums maksāt uzturīdzekļus par saviem bērniem tiek interpretēts plašā nozīmē, proti, attiecībā uz maksājspēju tiek ņemti vērā iespējamie ienākumi, nevis tikai ieņēmumi, kas ir pieejami (Civilkodeksa 1603. panta 2. punkts). Parasti vecākiem ir jāmaksā par savu bērnu uzturēšanu proporcionāli savam ienākumu līmenim un finanšu stāvoklim. Tomēr tas vecāks, kurš pieskata bērnu, savu uzturēšanas pienākumu parasti izpilda, rūpējoties par bērnu un uzaudzinot viņu (Civilkodeksa 1606. panta 3. punkts). Tāpēc pēc vecāku laulības šķiršanas pienākums maksāt uzturīdzekļus parasti ir tikai tam vecākam, kura mājsaimniecībā bērns nedzīvo. Bērna uzturēšana ietver visu to, kas nepieciešams bērna dzīvei, tostarp izmaksas par atbilstīgu izglītību (Civilkodeksa 1610. pants).

3.4 pienākumu maksāt uzturīdzekļus (uzturēt) bijušam laulātajam?

Katrs laulātais pēc laulības šķiršanas pats rūpējas par sevi (Civilkodeksa 1569. pants). Viņiem jācenšas iegūt atbilstīgus līdzekļus ar savu darbu (Civilkodeksa 1574. panta 1. punkts). Ja tas ir nepieciešams, lai varētu atrast pienācīgu algotu darbu, viņiem jāiegūst attiecīga izglītība, jāapgūst tālākāpmācība vai jāpār kvalificējas, ja ir sagaidāms, ka izglītība tiks veiksmīgi pabeigta (Civilkodeksa 1574. panta 3. punkts).

Tomēr šķirtais laulātais ir tiesīgs pieprasīt uzturīdzekļus šādos gadījumos:

ja ir paredzams, ka laulātais nebūs spējīgs strādāt algotu darbu, jo viņš pieskata bērnu, kas ir abu vecāku aizgādībā (Civilkodeksa 1570. pants), vai slimības vai cita fiziska vai garīga trūkuma, vai savas fiziskās vai psihiskās spējas ierobežojumu dēļ (Civilkodeksa 1572. pants);

ja ir paredzams, ka laulātais neturpinās strādāt algotu darbu, jo viņš noteiktā laikā, jo īpaši laulības šķiršanas laikā vai beidzoties laulāto bērna aprūpei vai audzināšanai, būs sasniedzis konkrētu vecumu (Civilkodeksa 1571. pants);

ja ir paredzams, ka šķirtais laulātais iegūs izglītību, apgūs tālākāpmācību vai pār kvalificēsies, lai novērstu trūkumus viņa izglītībā vai laulības izraisītas grūtības; viņam jāsaņem izglītība, tālākāpmācība vai pār kvalifikācija, cik drīz vien iespējams, lai atrastu atbilstošu algotu darbu, kas nodrošinās iztiku ilgtermiņā, un ir sagaidāms, ka izglītība tiks veiksmīgi pabeigta (Civilkodeksa 1575. pants);

ja laulātais nespēj atrast atbilstīgu algotu darbu pēc laulības šķiršanas (Civilkodeksa 1573. panta 1. punkts);

ja ir paredzams, ka laulātais nestrādās algotu darbu citu pamatotu būtisku iemeslu dēļ, un būtu pārlieku netaisnīgi uzturīdzekļus atteikt, ņemot vērā abu laulāto intereses (Civilkodeksa 1576. pants);

ja ienākumi no atbilstīga algota darba nav pietiekami, lai pilnībā segtu uzturēšanas izmaksas (Civilkodeksa 1573. panta 2. punkts).

Uzturīdzekļu līmeni nosaka, ņemot vērā laulāto dzīves apstākļus, izmaksas par atbilstīgu veselības apdrošināšanu un aprūpi, kā arī — konkrētos apstākļos — vecumu un ienākumu gūšanas iespējas (Civilkodeksa 1578. pants). Ja laulātais, kuram ir pienākums nodrošināt uzturīdzekļus, tos nespēj nodrošināt tai pusei, kurai tie pienākas, savu ienākumu līmeņa un finansiālā stāvokļa dēļ, nekaitējot sevis uzturēšanai, šai personai ir jānodrošina uzturīdzekļi tikai tādā apmērā, kas tiek uzskatīts par samērīgu, ņemot vērā šķirto laulāto vajadzības, ienākumu gūšanas iespējas un finanšu stāvokli (Civilkodeksa 1581. panta pirmais teikums).

Uzturīdzekļus var samazināt un/vai to maksāšanas ilgumu var ierobežot, ja prasīto uzturīdzekļu maksāšanas turpināšana bez ierobežojumiem būtu netaisnīga (Civilkodeksa 1578.b pants). Iespēja samazināt uzturīdzekļus / ierobežot to maksāšanas ilgumu, kas noteikts Civilkodeksa 1578.b pantā, jo īpaši attiecas uz 1570.–1573. pantu. Saskaņā ar 1570. pantu taisnīguma apsvērumu dēļ, lai pagarinātu uzturīdzekļu maksāšanas ilgumu par bērna aprūpi pēc bērna 3. dzimšanas dienas ar bērnu vai vecākiem saistītu iemeslu dēļ, ir jāievēro īpašs termiņš.

Veicot novērtējumu saskaņā ar Civilkodeksa 1578.b pantu, jāņem vērā laulāto bērna intereses, par kurām atbildīgs laulātais, kurš ir tiesīgs saņemt uzturīdzekļus aprūpei vai audzināšanai. Turklāt jāņem vērā, cik lielas ir laulības izraisītas grūtības attiecībā uz laulāto iespēju gādāt par savu iztiku. Grūtības pastāv, ja ienākumi, ko gūst laulātais, kurš ir tiesīgs saņemt uzturīdzekļus, ir mazāki, nekā tie būtu bijuši gadījumā, ja laulības nebūtu. Saskaņā ar Civilkodeksa 1578.b panta 1. punkta trešo teikumu šādu grūtību cēlonis var būt bērnu aprūpes pienākumi un mājsaimniecības pārvaldības organizācija, kā arī algots darbs. Novērtējot laulības radītās grūtības, visaptverošajā novērtējumā jāņem vērā visi konkrētās lietas apstākļi, tostarp laulības ilgums.

4 Kādā ir nozīme jēdzianam "laulāto atšķiršana"?

Laulātie var dzīvot atsevišķi, ja viņi to vēlas, neveicot īpašas formalitātes. Civilkodeksa 1361.–1361.b pantā ir ietverti noteikumi par dzīvošanas atsevišķi ilgumu (sk. 6. jautājumu).

5 Kādi ir priekšnoteikumi laulāto atšķiršanai?

Jābūt izpildītam nosacījumam, ka laulātie dzīvo atsevišķi. Uzskata, ka laulātie dzīvo atsevišķi, ja viņiem nav kopīgas mājsaimniecības un ir skaidrs, ka viens no laulātajiem nevēlas veidot šādu mājsaimniecību, jo atsakās no kopdzīves (Civilkodeksa 1567. panta 1. punkts).

6 Kādas ir laulāto atšķiršanas tiesiskās sekas?

Ja laulātie dzīvo atsevišķi vai ja viens no viņiem plāno dzīvot atsevišķi, viens laulātais var pieprasīt, lai otrs atstāj laulāto mājokli vai tā daļu tikai pirmā laulātā izmantošanai (mājokļa piešķiršana), ja tas ir nepieciešams, lai novērstu pārmērīgas grūtības (Civilkodeksa 1361.b pants). Ja viens laulātais ir cietis no fiziskas vardarbības vai tās draudiem, visu mājokli lietošanā parasti piešķir tikai cietušajam vai draudus saņēmušajam laulātajam. Šāda mājokļa piešķiršana neveicina laulības šķiršanu.

Uz šādas atsevišķas dzīvošanas laiku var tikt reglamentēta arī mājsaimniecības priekšmetu izmantošana (1361.a pants). Katrs laulātais var pieprasīt, lai otrs laulātais viņam nodotu pirmajai personai piederošos mājsaimniecības priekšmetus. Tomēr minēto noteikumu nepiemēro, ja personai, kurai ir jāatsakās no

šādiem māsaimniecības priekšmetiem, tie ir vajadzīgi savas jaunās atsevišķās māsaimniecības uzturēšanai un ja tas ir taisnīgi konkrētajos apstākļos (piemēram, veļasmašīnas nodošana tam laulātajam, ar kuru kopā dzīvo bērni).

Turklāt, kamēr laulātie dzīvo atsevišķi, viens laulātais var pieprasīt no otra laulātā uzturīdzekļus, kas ir pietiekami, ņemot vērā laulāto dzīves līmeni, ienākumus un mantisko stāvokli, saskaņā ar Civilt kodeksa 1361. pantu. Uzturīdzekļu nodrošināšana laikā, kad laulātie ir atšķirti, ir laulāto solidaritātes rezultāts un ir paredzēta, lai nodrošinātu, ka laulātie nedzīvo trūkumā viņu atšķiršanas rezultātā. Turklāt tas arī paver laulātajiem iespēju atjaunot laulības dzīvi neatkarīgi no ekonomiskajiem ierobežojumiem. Tādējādi laulātie joprojām ir salīdzinoši lielā mērā atbildīgi viens par otru, tāpēc pastāv tikai ierobežotas prasības attiecībā uz ekonomisko neatkarību un pienākumu nopelnīt iztiku. Laulātais, kurš dzīvo atsevišķi, ir tiesīgs saņemt uzturīdzekļus, ja šī persona nespēj apmierināt savas vajadzības ar saviem ienākumiem un mantu.

7 Kāda ir praktiskā nozīme jēdzienam "laulības atzīšanas par spēkā neesošu"?

"Laulības atzīšana par neesošu" kā tāda nepastāv. Laulību var atzīt par neesošu ar tiesas lēmumu, pamatojoties uz pieteikumu (Civilt kodeksa 1313. pants un turpmākie panti). Praksē tiesas procesi, lai laulību atzītu par neesošu, notiek reti.

8 Kādos gadījumos laulība var tikt atzīta par spēkā neesošu?

Pamati laulības atzīšanai par neesošu ir tiesību aktu pārkāpumi vai gribas trūkumi laulības noslēgšanā. Izsmeltošs to uzskaitījums ir sniegts Civilt kodeksa 1314. pantā.

9 Kādas ir laulības neesamības tiesiskās sekas?

Sekas laulības atzīšanai par neesošu ir tādas pašas kā laulības šķiršanas gadījumā (Civilt kodeksa 1318. pants). Šajā saistībā sk. piezīmes zem 3. jautājuma.

10 Vai pastāv alternatīvas ārpustiesas iespējas, kad, nevēršoties tiesā, var tikt atrisināti laulības šķiršanas jautājumi?

Laulības šķiršanas gadījumā vecākiem ir tiesības saņemt bērnu un jauniešu konsultāciju pakalpojumus no jauniešu labklājības biroja (Jugendamt). Konsultāciju mērķis ir palīdzēt vecākiem, kuri dzīvo atsevišķi vai kuru laulība ir šķirta, vienoties par nosacījumiem vecāku aizgādības īstenošanai tādā veidā, kas būtu bērna vai jaunieša interesēs. Vecākiem tiek sniegts atbalsts, pienācīgi iesaistot arī attiecīgo bērnu vai jauniešu, lai viņi varētu vienoties par plānu, kā rūpēties par bērnu vai jauniešu. Datubāze, kurā norādīti visi konsultāciju centri, atrodama tīmekļa vietnē <https://www.dajeb.de/>. Strīda atrisināšanu un miermīlīgu izlīgumu var panākt arī ar mediācijas palīdzību. Plašāka informācija par mediāciju ģimenes lietās pieejama vietnē <https://www.bafm-mediation.de/>.

11 Kur lai es iesniedzu pieteikumu (sūdzību) par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības atzīšanu par spēkā neesošu? Kādas ir nepieciešamās formalitātes un kādus dokumentus ir nepieciešams pievienot pieteikumam?

Saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem pastāv tikai laulības izbeigšanās (laulības šķiršana), laulības atzīšana par neesošu vai laulības starp pusēm esības vai neesības konstatēšana (121. pants Likumā par tiesvedību ģimenes lietās un bezstrīdus tiesvedību (Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit, FamFG)).

Pieteikums laulības lietās parasti jāiesniedz vietējā tiesā (Amtsgericht) / ģimenes lietu tiesā (Familiengericht) (111. un 121. pants Likumā par tiesvedību ģimenes lietās un bezstrīdus tiesvedību, Tiesu likuma (Gerichtsverfassungsgesetz) 23.b pants). Ģeogrāfisko jurisdikciju nosaka, pamatojoties uz 122. pantu Likumā par tiesvedību ģimenes lietās un bezstrīdus tiesvedību. Advokāta pārstāvība obligāta.

12 Vai es varu saņemt juridisko palīdzību, lai segtu ar tiesvedības procesu saistītos izdevumus?

Persona, kuras personīgie un finansiālie apstākļi ir tādi, ka viņa nevar atļauties segt tiesas procesa izdevumus, vai kura var atļauties segt tikai daļu no izdevumiem vai segt tos tikai daļēji, var pieteikties juridiskās palīdzības saņemšanai tiesvedībā ģimenes lietu tiesā. Šādu palīdzību apstiprina, ja ir sagaidāms, ka paredzētās juridiskās prasības vai aizstāvības rezultāts būs pozitīvs, un ja prasība vai aizstāvība nav jaunprātīga. Šādi tiek nodrošināts, ka personām, kurām ir neizdevīgāks finansiālais stāvoklis, arī ir iespēja vērsties tiesā. Atkarībā no pieejamajiem ienākumiem ar juridisko palīdzību pilnībā vai daļēji tiek segtas pašas puses samaksātie tiesas izdevumi. Juridiskās pārstāvības izmaksas sedz, ja advokātu piešķir tiesa. Plašāka informācija ir atrodama Federālās tieslietu ministrijas bukletā par juridisko palīdzību un tās tīmekļa vietnes sadaļā "Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe": <https://www.bmjv.de/>.

13 Vai nolēmumu saistībā ar laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības atzīšanu par spēkā neesošu ir iespējams pārsūdzēt?

Var pārsūdzēt lēmumu, ar kuru laulība pasludināta par šķirtu vai neesošu atbilstoši 58. pantam un turpmākajiem pantiem Likumā par tiesvedību ģimenes lietās un bezstrīdus tiesvedību. Nolēmumu par pārsūdzību pieņem Augstākā apgabaltiesa (Oberlandesgericht).

14 Kas man jā dara, lai citā dalībvalstī pieņemtu nolēmumu par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības neesamību varētu atzīt šajā dalībvalstī?

Šāds lēmums (izņemot gadījumu, ja tas izdots Dānijā) tiek automātiski atzīts Vācijā saskaņā ar Padomes 2003. gada 27. novembra Regulu (EK) Nr. 2201/2003 (regula "Brisele IIa"), t. i., bez atsevišķa atzīšanas procesa. Saskaņā ar regulu "Brisele IIa" laulības šķiršanas vai atzīšanas par neesošu procesam jābūt sāktam pēc 2001. gada 1. marta (izņēmumus skatīt regulas "Brisele IIa" 64. pantā). Uz vecākām lietām pārsvarā attiecas regulas "Brisele IIa" priekštece, t. i., regula "Brisele II". Lēmumiem, kas pieņemti Dānijā, parasti ir vajadzīgs atsevišķs atzīšanas process.

15 Kurā tiesā man jāvēršas, lai celtu iebildumus pret citā dalībvalstī pieņemta sprieduma par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības spēkā neesamības atzīšanu? Kāda ir procesuālā kārtība šajos gadījumos?

Ja ir piemērojama Padomes 2003. gada 27. novembra Regula (EK) Nr. 2201/2003, prasība par šāda lēmuma neatzīšanu parasti ir piekritīga vietējai tiesai (ģimenes lietu tiesai), kas atrodas tā rajona augstākās apgabaltiesas jurisdikcijā, kurā:

ir atbildētāja vai bērna, uz kuru attiecas lēmums, parastā dzīvesvieta, vai

ja šāda piekritība nepastāv — pastāv acīmredzama ieinteresētība lietas iznākumā vai ir vajadzīga aprūpe,

vai — citos gadījumos — prasība ir piekritīga Pankovas un Vaisenzē (*Pankow/Weißensee*) Ģimenes lietu tiesai.

Lejassaksijā ir spēkā izņēmums, kas paredz, ka visas lietas, kas atbilst minētajiem kritērijiem, augstākās apgabaltiesas rajona gadījumā ir piekritīgas Celles (Celle) Vietējai tiesai.

Piemēro procesuālās prasības, kas noteiktas Likumā par tiesvedību ģimenes lietās un bezstrīdus tiesvedību.

16 Kuru likumu tiesa piemēro laulības šķiršanas tiesvedības procesā, ja laulātie nedzīvo šajā dalībvalstī vai viņiem ir dažādu valstu pilsonības?

Vācijā un patlaban 16 citās Eiropas Savienības dalībvalstīs tiesību aktus, kas piemērojami laulības šķiršanai, kura saistīta ar tiesību normu kolīziju, reglamentē regula "Roma III" (Padomes 2010. gada 20. decembra Regula (ES) Nr. 1259/2010, ar kuru īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai). Tiesību akti, kas norādīti regulā "Roma III", ir piemērojami neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav iesaistītas dalībvalsts tiesību akti.

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsauksmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

😊 **Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Lapa atjaunināta: 11/12/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.